

KS. WALDEMAR IREK

Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu

CZŁOWIEK NAUKI I KOŚCIOŁA

LAUDACJA

NA CZEŚĆ KSIĘDZA PROF. DR. HAB. MARIANA RUSECKIEGO
Z OKAZJI NADANIA TYTUŁU DOKTORA *HONORIS CAUSA*
PAPIESKIEGO WYDZIAŁU TEOLOGICZNEGO WE WROCŁAWIU

Uroczystość nadania tytułu doktora *honoris causa* jest zawsze niezwykłym wydarzeniem z życia każdej uczelni. Doktorat honorowy to najbardziej zaszczytna godność akademicka, jaką Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu nadaje osobom wyjątkowo zasłużonym dla świata nauki, kultury i życia Kościoła. Do grona takich wybitnych osobistości bez wątpienia należy ks. prałat prof. dr hab. Marian Rusecki, powszechnie znany i ceniony naukowiec oraz dydaktyk; mistrz wielu pokoleń teologów, którzy z oddaniem służą Bogu i Kościołowi w Ojczyźnie i w świecie; także tu na dolnośląskiej ziemi i naszej czcigodnej Uczelni.

Jako społeczność akademicka czujemy się zaszczytzeni, że mury Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu goszczą dziś ks. prałata Mariana Ruseckiego, dobrze znanego nie tylko wykładowcom i studentom teologii, lecz także ogromnej rzeszy polskiej młodzieży. Pokolenia teologów znają bogactwo myśli swojego Profesora, przede wszystkim poprzez lekturę teologicznych traktatów: *o cudzie, o religii, o Objawieniu i o wiarygodności chrześcijaństwa* oraz ponadczasowych dzieł, takich jak: *Cud w chrześcijaństwie* czy *Fenomen chrześcijaństwa*. Natomiast młodym ludziom ks. Marian Rusecki stał się bliski, gdy w podręczniku do religii pt. *Teologia dla szkół średnich*, pomógł im odnaleźć zielone światło w tunelu prowadzącym do Prawdy.

RODZINNE GNIAZDO

Gdy z podziwem patrzymy dzisiaj na dostojnego Laureata, nasze myśli biegną do Jego rodzinnego domu w Janowie Lubelskim, gdzie 22 marca 1942 roku, w środowisku przepełnionym tradycjami religijnymi i patriotycznymi, przyszedł na świat syn czcigodnych rodziców Jana i Feliksy. W modlitewnym skupieniu przenosimy się do parafialnego kościoła, gdzie jako ministrant posługiwał przy ołtarzu, poczynawszy od drugiej klasy szkoły podstawowej aż do matury. *To tam* – jak później wspominał – *zaczął zdawać sobie sprawę, że rzeczywista prawda obecna jest w Kościele, wbrew lansowanej wówczas ideologii*. Możemy mieć zatem pewność, że właśnie tam, w cieniu parafialnej świątyni, są korzenie Jego eklezjologicznej myśli i miłości do Kościoła, któremu już blisko pół wieku służy jako kapłan Archidiecezji Lubelskiej. Obok rodzinnego domu i parafii, znaczący wpływ na kształtowanie osobowości dzisiejszego Laureata miało środowisko, w którym wzrastał, zwłaszcza szkoła. Gdy dziś pytamy księdza Profesora o największe wzorce osobowe z okresu Jego młodości, niemal jednym tchem wymienia swoich nauczycieli. Kadra pedagogiczna janowskiego liceum była zespołem ludzi religijnych, odpornych na ideologię, nie kryjących swoich przekonań i poglądów.

ROZWÓJ NAUKOWY

Po maturze, zauroczony postawą księży rodzinnej parafii – jak po latach to wyznał – wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Lublinie. Podczas studiów, zainspirowany postawą i kompetencjami wykładowców, w szczególności sposób zainteresował się filozofią i apologetyką. To właśnie tam, w sali wykładowej i bibliotece oraz w czasie seminaryjnego studium, możemy doszukiwać się fundamentów wypracowanej przez ks. Profesora Ruseckiego ponadczasowej apologii wiarygodności Kościoła. Swą pierwszą pracę naukową, zwieńczoną uzyskaniem tytułu magistra teologii, Ks. Rusecki poświęcił *Elementom apologetyki personalistycznej u Jeana Mouroux*. Później, jak przysłowiowe grzyby po deszczu, rodziły się kolejne publikacje i artykuły, potwierdzające nieustanny rozwój naukowy przypieczętowany kolejnymi krokami: doktoratem w roku 1974 na podstawie rozprawy pt. *Współczesne dyskusje nad teorią apologetyki*, uzyskaniem w roku 1984 tytułu doktora habilitowanego na podstawie dorobku naukowego i rozprawy pt. *Funkcja motywacyjna cudu w teologii XX wieku*, a następnie tytułem profesora nadzwyczajnego w 1991 roku i profesora zwyczajnego w 1994 roku. Podziwiając

ogromny dorobek naukowy i dydaktyczny naszego dostojnego Gościa, niełatwo dzisiaj zliczyć setki publikacji, które wyszły spod pióra lubelskiego Mistrza; kilkadziesiąt recenzji oraz rozpraw doktorskich i jeszcze więcej prac magisterskich napisanych pod Jego kierunkiem. W osobie księdza Profesora Ruseckiego wszyscy widzimy wybitnego człowieka nauki, który uczy nas, że uprawianie teologii należy traktować jako służbę, którą sam pełni z ogromnym oddaniem i poświęceniem, na ile – jak sam mówi – czas i siły pozwalają.

MISTRZ TEOLOGII

Nazwisko Księdza Profesora Ruseckiego jest kojarzone z polską szkołą teologii fundamentalnej. Można śmiało powiedzieć, że to właśnie On wprowadził teologię fundamentalną na nowe tory, wyznaczając kierunki rozwoju zarówno w aspekcie przedmiotowym, jak i formalnym. Wiele proponowanych przez Niego rozwiązań posiada oryginalny i nowatorski charakter.

Fascynacja chrześcijaństwem, przedstawiona w badaniach naukowych Ks. Ruseckiego, stanowi świadectwo wiary dane przez wybitnego Teologa dla współczesnego człowieka, który żyjąc w łonie Kościoła ciągle poszukuje Prawdy. To świadectwo ma charakter nie tylko naukowy, ale także ludzki, osobowy i chrześcijański. Kluczem do właściwego odczytania tego świadectwa, zawartego w teologicznej twórczości Ks. Ruseckiego, jest słowo „wiarygodność”. Pojawia się ono niemal we wszystkich publikacjach, często już w samym tytule, przypominając, że celem teologii fundamentalnej jest ukazanie wiarygodności Objawienia chrześcijańskiego. Nie do przecenienia są osiągnięcia naukowe w zakresie jej uzasadniania. Dokonał tego poprzez rewizję klasycznego schematu argumentacyjnego: cud – prorocstwo – zmartwychwstanie, a także przez poszerzenie desygnatów argumentów jako kategorii teologicznych. Ponadto wypracował szereg nowych argumentów, dostosowanych do wymogów mentalności i umysłowości współczesnego człowieka, co doprowadziło do powstania systemu argumentacyjnego służącego uzasadnieniu nie tylko wiarygodności Objawienia, ale także racjonalnego aktu wiary.

Dostojny Laureat to człowiek Kościoła. Nauczając o *mysterium Ecclesiae*, zawsze wywoływał zdziwienie na twarzach słuchaczy, gdy podczas wykładu czy referatu pytał: „Kim jest Kościół?” Dawał przez to wyraz uprawianej i nauczanej personalistycznej koncepcji Kościoła. Pytając: nie „czym”, ale „kim” *jest Kościół?* przekonuje, że inaczej nie można zadać tego zasadniczego pytania eklezjologii. Podstawą jego eklezjologii jest pojęcie Kościoła ujęte w kategorii znaku jako rzeczywistości dwupłaszczyznowej: Bosko-ludzkiej.

W jego publikacjach widać wyraźne dążenie do budowania apologii Kościoła – wiarygodnej, aktualnej, skutecznej i mocno osadzonej w kontekście historycznym.

Nie wolno nam zapomnieć, że obecny dzisiaj wśród nas Lubelski Mistrz Teologii posiada absolutny zmysł metodologiczny. Zasadnicze osiągnięcia w zakresie metodologii teologii dotyczą określenia jej przedmiotu, celu i zadań. W prowadzonych badaniach uczynił milowy krok, stosując w teologii fundamentalnej metodę znakowo-personalistyczną, jak dotąd najbardziej trafną, precyzyjną, całkowitą i naukowo owocną. Metoda ta nie wyklucza innych metod, ale je doskonale scala i syntetyzuje.

Dzisiaj, gdy przeżywamy tak podniosłą uroczystość, z ubogacającą nas obecnością Księdza Profesora, trzeba podkreślić, że dostojny Laureat – będąc wytrawnym teologiem – zawsze był bliski swoim wychowankom i studentom. Już jako młody kapłan, będąc wikariuszem w parafii Garbów, gdy katechizował młodzież szkolną i pracującą, wprowadził zwyczaj tzw. dysput teologicznych ze swoimi uczniami. Podobnie w późniejszych latach, już jako student specjalistycznych studiów na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, dał się poznać jako dobry katecheta, posługując w parafii św. Pawła w Lublinie. W Technikum Przemysłu Spożywczego na jego lekcjach religii frekwencja sięgała 90%, co było wówczas czymś wyjątkowym. Jest wychowawcą i promotorem wielu pracowników naukowo-dydaktycznych młodszego pokolenia, pracujących obecnie na różnych wydziałach teologicznych. W pamięci swoich studentów Ksiądz Profesor pozostaje jako mistrz formujący młode pokolenie teologów oraz jako nauczyciel wymagający i ukazujący w czym tkwi prawdziwa wartość poznania naukowego. W osobie Księdza Profesora – jak trafnie to wyraził obecny rektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego – *w piękny sposób aktualizuje się ideał „fides et ratio”*: wiary wspartej rozumem i gruntownym poznaniem naukowym.

FUNKCJE I STANOWISKA

Długoletnia działalność naukowo-dydaktyczna jest ściśle związana z piastowaniem zaszczytnych funkcji i zajmowaniem prestiżowych stanowisk. Jest ich wiele. Trzeba wspomnieć tylko te najważniejsze. W latach 80-tych i 90-tych był prodziekanem Wydziału Teologii KUL oraz wieloletnim dyrektorem Instytutu Teologii Fundamentalnej na Wydziale Teologii KUL. Przewodniczył Ogólnopolskiej Sekcji Teologii Fundamentalnej przy Komisji Episkopatu ds. Nauki Katolickiej, która została z Jego inicjatywy przekształcona w Sto-

warzyszenie Teologów Fundamentalnych w Polsce. Dzięki jego staraniom i umiejętnościom organizacyjnym, a nade wszystko autorytetowi, jakim cieszy się w świecie nauki, doprowadził do włączenia teologii w katalog dyscyplin naukowych Polskiej Akademii Nauk, co znalazło swój finał w utworzeniu Komitetu Nauk Teologicznych PAN, którego Ksiądz Profesor Rusecki był przez wiele lat przewodniczącym. Wielkim i zaszczytnym wyróżnieniem jest powołanie przez papieża Jana Pawła II na członka korespondenta Papieskiej Akademii Teologicznej (Pontifica Academia Theologica) w Watykanie, która zrzesza wąskie grono najwybitniejszych uczonych z całego świata. Trzeba dziś mocno podkreślić, że ks. Profesor Marian Rusecki wielką życzliwością obdarzał zawsze Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu, ubogacając nas swoimi wykładami, a także pisząc recenzje prac naukowych naszych studentów.

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

Naukowe dokonania Ks. Ruseckiego zostały uhonorowane wieloma prestiżowymi nagrodami. Najważniejsze z nich to:

– Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski przyznany przez Prezydenta RP (2004);

– nagroda Ministra Edukacji Narodowej za książkę *Cud w myśli chrześcijańskiej* (1995);

– nagroda im. Włodzimierza Pietrzaka przyznawana przez Lubelskie Towarzystwo Naukowe (2000);

– Lubelska Nagroda Naukowa za *Leksykon Teologii Fundamentalnej* (2002);

– Wyróżnienie Naukowe Lubelszczyzny przyznane przez Lubelskie Towarzystwo Naukowe za książkę *Traktat o wiarygodności chrześcijaństwa* (2010);

– kilkakrotnie przyznana nagroda rektora KUL-u.

*

Pięć lat temu, na cześć Księdza Profesora Ruseckiego, ukazała się monumentalna Księga Pamiątkowa zatytułowana *Scio cui credidi* (Wiem, komu zawierzyłem). Dzisiejsza obecność dostojnego Laureata w naszej wspólnocie akademickiej prowadzi i nas do pełniejszego przekonania *Scimus cui credidimus* (Wiemy, komu zawierzyliśmy) i jest mocnym akordem przygotowania do przeżycia Roku Wiary.

Przewielebny Księżu Profesorze, społeczność akademicka Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu wyraża wielką radość, że tak wybitny Teolog przyjmuje tytuł *doktora honoris causa*, wpisując się w poczet honorowych doktorów naszej uczelni. Osoba i naukowe dziedzictwo Księdza Profesora uczy nas jak nieustannie stawiać czoła dzisiejszym wyzwaniom przez obronę chrześcijańskiej wiary oraz obecność na areopagach współczesnej cywilizacji, aby na drodze dialogu i ewangelizacji skutecznie głosić prawdę o Bogu.